

Deák Anna

Jogi terminusok a publicisztikai közegben

Alapképzés

Állam- és Jogtudományi Kar

Bevezetés: A jogi szaknyelv rendszerkötöttsége és a köznyelv szabadabb szóhasználata ellentmondást eredményezhet olyan esetekben, amikor a köznyelv, illetve a sajtó nyelve szinonimaként használ olyan kifejezéseket, amelyek a jogban nem felcserélhetőek.

Célkitűzés: A szakirodalomra alapozva bizonyítani, hogy a publicisztika szabadabban kezeli esetleg keveri –a köznyelvet használva – a jogi terminusokat, szakismeret hiányában. Szakirodalomban tájékozódás és internetes kutatás segítségével bizonyítani a feltevést: miszerint fogalmi keveredés gyakori.

Anyag és módszer:

1. Internetes hírportálokon, blogokon, bulvároldalon kutatás: szókereső segítségével konkrét jogi fogalmakra rákeresve olyan cikkek tanulmányozása, amelyek az adott tényállásokról szólnak
A portálok: 24.hu, hvg.hu, origo.hu, 444.hu, megyei híroldalak, blikk.hu, blogok
2. Google találatok vizsgálata: egyes büntetőjogi fogalmak milyen gyakorisággal találhatók meg, milyen találatok olvashatók elsődlegesen – ezek helyesek, hatályosak-e

Eredmények: Az átnézett cikkekben a vizsgált fogalmak: büntett, vétség, lopás, rablás, törvény, jogszabály, bírság, büntetés. A *büntett és vétség* fogalmak esetében abból fakadóan nincs fogalmi keveredés, hogy a tényállás pontos megnevezése szerepel – kimásolva, idézve a rendőrség honlapjáról – a cikkekben, részletezés nélkül. A *lopás és rablás* köznyelvi fogalompár már keveredett a cikkekben. Ennek az oka valószínűleg az, hogy ezek úgynevezett jog által definiált fogalmak, a köznyelvből származnak, megjelennek a jogban és ezen jelentésük meghatározóbb lesz az eredeti tartalomnál, a köznyelvbe visszakerülve torzult tartalommal jelennek meg. Gyakrabban használja a köznyelvi beszélő a mindennapi életben ezeket a szavakat, mint az érezhetően szaknyelvből, jog által keletkeztetett fogalmakat. A keveredés oka még gyakran a megegyező etimológiai eredet, ahogy az a büntett fogalom esetében is megfigyelhető, amely a latin *delictum*=vétkszik igéből ered. A *bírság és büntetés* fogalmak keverése gyakori volt, annak ellenére, hogy a bírság közigazgatási szankció, míg utóbbi büntetőjogi.

Következtetés: Az internetes hírportálok a rendőrség hivatalos honlapját (police.hu) veszik alapul a bűnelkövetéssel kapcsolatos cikkek megírásakor, így sokkal kevesebb hiba fordul elő a hírportálokon bizonyos fogalmak esetében (büntett, vétség, bűncselekmény, törvény, jogszabály) a vártnál, azonban más fogalmaknál (bírság, büntetés, lopás, rablás) a sajtó a köznyelvet használva gyakran hibásan használja a jogi terminusokat.